

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SLAVISTIKY

POSTOJ ČESKÉHO TISKU KE KRYMSKÉMU REFERENDU
A NÁSLEDNÉ ANEXI KRYMU RUSKOU FEDERACÍ

THE STANCE OF THE CZECH PRESS
ON THE CRIMEAN STATUS REFERENDUM AND
THE FOLLOWING ANNEXATION OF CRIMEA
BY THE RUSSIAN FEDERATION

Bakalářská práce

Vypracovala: Anna Valchářová

Vedoucí práce: prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny.

V Olomouci, 30. 3. 2018

---

podpis

Děkuji prof. PhDr. Zdeňku Pechalovi, CSc., za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce ochotně poskytoval.

---

podpis

Obsah

Úvod	5
1. Historie Krymu.....	7
2. Metodologie analýzy	15
2.1 Úvod do metodologie analýzy	15
2.2 Vzorek článků vybraných pro analýzu.....	16
2.3 Formulace výzkumných otázek	17
2.4 Časové ohraničení zkoumaných článků.....	18
2.5 Definování jednotky analýzy	18
2.6 Konstrukce kategorií obsahu, které budou analyzovány	18
2.7 Výstavba systému kvalifikace.....	19
3. Analýza článků vybraných médií	20
3.1 Prostor vydělen krizi na Krymu českým tiskem	20
3.2 Dílčí témata týkající se krymské krize v českých médiích	23
3.3 Zdroje, použité českými médii.....	28
3.4 Hodnocení, vyskytující se ve vybraných člancích	32
Závěr	36
Резюме	39
Bibliografie	44
Anotace	46
Annotation	47

Úvod

V březnu 2014 proběhlo na Krymském poloostrově referendum, po kterém následovala jeho anexe k Ruské federaci. Tento čin dosud zůstává v podvědomí lidí, a i když situace už není tak bouřlivá, jak byla před čtyřmi lety, pořád se občas v médiích objeví názor nějaké významné osobnosti na toto téma. Média nás informují o dění na celém světě. Ovšem říkají nám celou pravdu, či jenom tu část pravdy, kterou nám chtějí říct? Liší se informace, které nám média předávají v závislosti od druhu daného média? Podsouvají nám média své postoje a názory? Ve společnosti se často traduje, že média nejsou zcela neutrální, a proto jsem se to rozhodla prozkoumat v souvislosti s anexí Krymu.

Ukrajinská krize a připojení Krymu k Ruské federaci vyvolalo mnoho reakcí jak v tisku, tak u veřejnosti. Avšak, možná snad proto, že je toto téma ještě pořád čerstvé, nebyla dosud napsána žádná nám známá publikace, která by se týkala výhradně historie Krymu a objasnění příčiny jeho anexe k Ruské federaci. Proto jsem se rozhodla do této bakalářské práce začlenit kapitolu, ve které jsou stručně popsány dějiny Krymu. Opírala jsem se zejména o knihu *Dějiny Ukrajiny* od autora Jana Rychlíka, která byla napsána v roce 2015, a tak už obsahuje informace o Ukrajinské krizi a také o *Dějiny Ruska* od autora Milana Švankmajera. O Ukrajinské krizi samozřejmě informovalo svět mnoho médií, avšak jelikož je záměrem této práce analyzovat právě média, využívat je k sepsání kapitoly o historii Krymu by bylo neobjektivní. O mediální manipulaci již bylo napsáno bezpočetné množství publikací, z nichž se dá vyjmenovat například kniha reportéra Bernarda Goldberga *Jak novináři manipulují* či z českých publikací *Manipulace a argumentace v politickém a mediálním diskurzu* Jindřišky Svobodové a *Mediální manipulace a krize v České televizi v roce 2000* Petra Žantovského.

Cílem této práce je zjistit postoj vybraných českých médií ke krymskému referendu a k následné anexi Krymu Ruskou Federací, a zda na tento čin nahlíží pozitivně, neutrálně, či negativně. Také chci odpovědět na tyto otázky: Jak o situaci na Krymu informovala česká média své konzumenty? Kolik prostoru vymezila zkoumaná média tomuto tématu? Dávají média dostatečné množství informací k tomu, aby se jejich konzumenti bez problémů orientovali v dané problematice? Uvádějí média ve svých článcích příslušné zdroje? Liší se od sebe jednotlivá média vzhledem

k objektivitě a neutralnosti článků? Těchto cílů chci dosáhnout pomocí analýzy a následné komparace vybraných článků z českého tisku.

Po přečtení této bakalářské práce čtenář plně pochopí historii Krymu a zcela porozumí problematice spojené s připojením Krymu k Ruské federaci. Pozná taktéž, jaký postoj zastává český tisk k této situaci. Bude schopen uvést rozdíly mezi zkoumanými druhy médií.

1. Historie Krymu

Nejstaršími známými obyvateli Krymu byli Taurové, kteří obývali jižní pobřeží dnešního Krymu již před dvěma tisíci lety př. n. l. V té době byla tato oblast známa jako Tauridský poloostrov, který své jméno dostal právě podle názvu jeho obyvatel. Taurové byli mistři navigace v pobřežních vodách, a proto byli známí pirátskými útoky na Helénské námořníky.¹

Kromě Taurů Krymský poloostrov obývaly i kmeny Kimmerů, někdy též zvaní Kimmeriové. Existují spekulace, že Kimmeriové byli soukmenovci Taurů,² avšak jejich životní styl se od toho taurského velice lišil. Kimmerové byli převážně chovateli dobytka a měli rozvinutější vojenskou techniku než Taurové, formovali například kavalerie. Tuto techniku Taurové neznali, a jelikož byli ve vojenství méně zkušenější než Kimmerové, byli postupně násilně vytlačeni z rovinatých krajín Krymu, kde dříve žili, do hor.³

V 8. stol. př. n. l. Krymský poloostrov ovládli Skytové,⁴ kteří vytlačili kmeny Kimmerů a Taury. Jejich nadvládu završili v 6. stol. př. n. l., kdy založili protostátní útvar Skýtie, která do sebe zahrnovala i Krymský poloostrov. Největší úspěch Skytů byla porážka perského krále Dareia I. v letech 514 – 513 př. n. l. Skytové, posílení tímto úspěchem, se rozhodli využít útoku Peršanů na evropskou část Řecka a chtěli zaútočit na řecké vesnice v černomořské oblasti. Tato hrozba vedla ke sjednocování řeckých vesnic, ze kterých vzniklo Bosporské království. To se soustředilo kolem Kerčského průlivu mezi Černým a Azovským mořem, zabíralo tedy i jižní pobřeží Krymu. Na Krymu takto současně existovaly vedle sebe část Skýtie a Bosporského království, až do poloviny 3. stol. př. n. l., kdy Skýtie byla rozvrácena kmenem Sarmatů,⁵ který se po zpusťování poloostrova usadil na severu od Krymu.

---

¹ *Москва-Крым* [online]. 2005 [cit. 2017-10-31]. Dostupné z: <http://www.moskva-krym.com/historyeng.html>

² КАРАМЗИН, Николай Михайлович. *История государства Российского: том I, Глава I - О народах, издревле обитавших в России. О славянах вообще.* [online]. Москва: Наука, 1998 – 1998 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://www.kulichki.com/inkwell/text/special/history/karamzin/kar01_01.htm

³ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny.* Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 14 – 15.

⁴ kočovné kmeny íránského původu

⁵ íránský kočovný a pastevecký lid, příbuzný se Skyty

Poražení Skytové se připojili k Bosporskému království, kde se pomalu asimilovali s řeckým obyvatelstvem.

Roku 110 př. n. l. Bosporské království požádalo o ochranu pontského krále Mithridata VI., a stalo se tak součástí Pontské říše. To však netrvalo dlouho, jelikož král Mithridat VI. chtěl rozšířit svou zemi i o území Malé Asie, kde ovšem již měli svou základnu Římané. V letech 88 – 63 př. n. l. došlo ke třem válkám mezi Mithridatem VI. a Římem. Boje skončily vítězstvím Říma a Bosporské království se dostalo pod jeho nadvládu.

V rámci stěhování národů se pak v 2. stol. n. l. na Krymu usadili Krymští Gótové a založili tam svůj vlastní stát. Ten zanikl v roce 375 n. l., kdy byl vyvrácen Huny, a Krym na krátkou chvíli připadl pod nadvládu Attily. Po jeho smrti v roce 453 jeho synové začali bojovat mezi sebou o vládu a říše se rozpadla. Následovalo období nestálosti a plundrování poloostrova, v 6. století Krym spadl pod Turecký kaganát, v 7. století přes něj prošli kočovní Bulhaři.⁶

Na začátku 8. století byl Krym rozdělen mezi Byzanc a Chazarskou říši. Chazaři byli polokočovný turkický národ ze Střední Asie, jejich přesný původ je nejasný.⁷ V 9. století na Krym pořádají nájezdy Pečeněhové a začínají se zde usidlovat Maďaři.⁸ V 10. století Krym napadli Rusové, Chazaři byli poraženi a jejich část Krymu připadla Tmutarakanskému knížectví.⁹

Velkou změnu v historii Krymu znamenal rok 1223, kdy na území Krymu přitáhli Mongolové. Členové tohoto národu se začali mísit s místními obyvateli, což dalo za vznik novému etniku – Tatarům, kteří žijí na Krymu dodnes.¹⁰ Přitáhnoucí Mongolové zde vytvořili několik chanátů, mezi nimi chanát Zlaté Hordy. Do poloviny 14. stol. byla

---

⁶ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 14 – 19.

⁷ tamtéž, str. 18-19.

⁸ tamtéž, str. 26.

⁹ PEČENKA, Marek a Bohuslav LITERA. *Dějiny Ruska v datech*. Praha: Dokořán, 2011, 446 s. ISBN 978-80-86569-14-7., str. 15.

¹⁰ VYDRA, Zbyněk, Michal ŘOUTIL, Jitka KOMENDOVÁ, Kateřina HLOUŠKOVÁ a Michal TÉRA. *Dějiny Ruska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017, 499 s. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-324-2., str. 30.

Zlatá Horda největším státem východní Evropy.¹¹ Vládnout nad tak rozsáhlým územím bylo ovšem velice složité, a proto v druhé polovině 14. stol. Zlatá Horda začíná slábnout a začaly se projevovat decentralizační tendence. Koncem 15. stol. se Zlatá Horda začíná nenávratně rozpadat, jako jedni z prvních se od Zlaté Hordy odtrnuli v roce 1441 Krymští Tataři a založili Krymský chanát.¹²

Krymskému chanátu od jeho počátku až do poloviny 18. stol. vládla dynastie Girejů.¹³ V 15. století však začala mít čím dál větší moc Osmanská říše, která měla zájem i o Krym, a proto v roce 1475 Krymští Tataři přijali turecký protektorát. Krymští Tataři byli národem bojovným, často pořádali nájezdy na Rusko, které s Tatary během 16. stol. často válčilo. Nájezdy Tatarů do Ruska byly pustošivé a jejich výsledkem byl odvod tisíců ruských obyvatel do otroctví. Díky příhodné pozici Krymu chtěl ruský kníže Ivan IV. Hrozný poloostrov dobýt, získat tak pro Rusko přístup k Černému moři a zároveň zbavit Rusko nájezdů Tatarů. Tuto ideu ovšem Ivan IV. nezrealizoval, jelikož polský král Štěpán Báthory vytvořil z Polska, Švédska, Dánka a Krymu protiruskou koalici, jejíž přesile samotné Rusko nemohlo čelit. Krym se tedy uchránil před ruskou hrozbou a nadále zůstal vazalem Osmanské říše.¹⁴

Rusko se však nehodlalo vzdát své touhy po přístupu k Černému moři a vedlo s Osmanskou říší několik válek. Klíčovou z nich se stala Rusko-turecká válka, která proběhla v letech 1768 – 1774. Tuto válku Rusko vyhrálo a po ní následovala mírová smlouva z Küçük Kaynarca. Jedním z výsledků této smlouvy byla formální samostatnost Krymu, avšak ve skutečnosti byl ve všem závislý na Rusku, což později vedlo k anexi Krymu Ruskem.¹⁵

Krymští Tataři byli ovšem s jejich vazalstvím k Osmanské říši spokojeni a samostatnost nechtěli. Během následujících devíti let na Krymu proběhlo několik

---

¹¹ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 38-41, 49-56.

¹² tamtéž, str. 65 – 66

¹³ tamtéž, str. 65.

¹⁴ ŠVANKMAJER, Milan, Václav VEBER, Zdeněk SLÁDEK, Vladislav MOULIS a Libor DVOŘÁK. *Dějiny Ruska*. 5., rozš. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 594 s. Dějiny států. ISBN 9788071066132., str., 51-52.

¹⁵ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 152

povstání proti Rusku, Tataři také žádali pomoc od Osmanské říše, která však do dění na Krymu nijak nezasáhla, jelikož se bála porušení Küçük Kaynarcké smlouvy. Následně kníže Potěmkin, který často pobýval na jihu Ukrajiny a Krymu samotném, sdělil ruské carevně Kateřině Veliké, že Tataři se chtějí podrobit ruské vládě a šťastně vítají myšlenku připojení Krymu k Rusku. Podpořena tímto tvrzením, Kateřina Veliká 19. dubna 1783 formálně připojila Krym k Rusku. Tatarům nezbývalo nic než souhlasit, po devíti letech bojů byly totiž všechny jejich zdroje vyčerpány a touha po boji vymizela. Mnoho Tatarů však nechtělo žít pod nadvládou Ruska a ze země emigrovali. V roce 1784 bylo Rusy na Krymu založeno město Sevastopol, které bylo osídleno ruskými přistěhovalci.¹⁶

Mezi lety 1853 – 1856 byl Krym středem bojů. Odehrála se totiž Krymská válka, jejímž iniciátorem bylo Rusko, když v roce 1853 napadlo Turecko. Oficiálním důvodem Ruska byla ochrana pravoslavných a svatých míst v Jeruzalémě. Funkce ochraňovat tyto místa byla odnepaměti udělována Ruské říši. Tentokrát ale tuto funkci osmanský sultán přidelil Francii, což rozhořčilo cara Mikuláše I. a zapříčinilo konflikt. Centrem bojů byl Krym a Kavkaz. Zanedlouho po vypuknutí války se však na stranu Osmanské říše přidala Francie a Anglie, Rusové byli poraženi a po obléhání padlo i město Sevastopol. 30. března 1856 byla podepsána Pařížská mírová smlouva, která poraženému Rusku přinesla ztráty, ovšem Krymský poloostrov mu zůstal.¹⁷

Během pádu ruského impéria a občanské války v roce 1917 Krym pocítil šanci na samostatnost. Po dobu dvou měsíců, od prosince roku 1917 do ledna roku 1918, zde byla vyhlášena Krymská lidová republika vytvořená Krymskými Tatary. Poté na Krymu do konce dubna roku 1918 fungovala Tauridská sovětská socialistická republika, kterou vystřídala Krymská krajová vláda. Ta fungovala od června 1918 do dubna 1919, kdy Krym dobyla Rudá armáda a nastolila Krymskou sovětskou socialistickou republiku, která se rozpadla v červnu 1919.¹⁸

---

¹⁶ ŠVANKMAJER, Milan, Václav VEBER, Zdeněk SLÁDEK, Vladislav MOULIS a Libor DVOŘÁK. *Dějiny Ruska*. 5., rozš. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 594 s. Dějiny států. ISBN 9788071066132., str. 207

¹⁷ tamtéž, str. 255

¹⁸ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 276

Krymský poloostrov se stal součástí sovětského Ruska a v roce 1921 mu byl udělen statut autonomní sovětské socialistické republiky, jejím hlavním městem byl Simferopol.¹⁹

V roce 1942 během druhé světové války byl Krym dobyt Německem. Poloostrov zůstal pod německou vojenskou správou, záměrem Němců bylo vytvořit zde německou kolonii. Krym byl osvobozen roku 1944. Tataři však byli obviněni z kolaborace s nepřítelem a byli deportováni.²⁰ Takto bylo odsunuto cca 200 000 krymských Tatarů. Kromě nich bylo z poloostrova deportováno taktéž bulharské, arménské a řecké obyvatelstvo, jejichž celkový počet činil okolo 36 000.²¹ 30. června 1944 byla taktéž zrušena autonomní republika a Krym se stal oblastí sovětského Ruska.²²

V únoru roku 1954, kdy byl Krym součástí Ruské sovětské federativní socialistické republiky, se ruský prezident Nikita Chruščov rozhodl darovat Krymský poloostrov ukrajinské SSR u příležitosti oslavy třisetletého výročí Perejaslavské dohody, na jejímž základě byla Ukrajina připojena k Rusku²³

V 60. letech stát Krymské Tatary rehabilitoval, návrat na Krym jim však byl umožněn teprve v době vlády Michaila Gorbačova v roce 1987.

Během rozpadu Sovětského svazu Krym dostal zpět status autonomní republiky a fungoval pod názvem Autonomní republika Krym až do 17. března roku 2014. Autonomní republika Krym existovala v rámci Ukrajinské sovětské socialistické republiky, která se 24. srpna 1991 osamostatnila a stala se státem Ukrajina. Na Krymu

---

¹⁹ ŠVANKMAJER, Milan, Václav VEBER, Zdeněk SLÁDEK, Vladislav MOULIS a Libor DVOŘÁK. *Dějiny Ruska*. 5., rozš. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 594 s. Dějiny států. ISBN 9788071066132., str. 587

²⁰ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 343

²¹ VYDRA, Zbyněk, Michal ŘOUTIL, Jitka KOMENDOVÁ, Kateřina HLOUŠKOVÁ a Michal TÉRA. *Dějiny Ruska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017, 499 s. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-324-2., str. 346.

²² RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 343

²³ tamtéž, str. 375- 376

proběhlo referendum o samostatnosti Ukrajiny. Referenda se zúčastnilo 67% krymských voličů, z nichž 54% volilo pro osamostatnění Ukrajiny.²⁴

Avšak problémy na Krymu nastaly téměř okamžitě. Už 5. dubna 1992 vydal Krym akt o prohlášení státní nezávislosti republiky Krym a 6. dubna vydali svou vlastní ústavu, která byla v rozporu s ústavou ukrajinskou. Ruské zájmy se zde střetávaly s ukrajinskými. 9. července 1993 Rusko prohlásilo Sevastopol za ruské město. Tato deklarace byla prohlášena za neplatnou. Ruští politici vítali snahy Krymu o opětovné připojení k Rusku. V roce 1994 byl navzdory námitkám ukrajinských úřadů zvolen první a jediný krymský prezident Jurij Měškov.²⁵

V roce 1995 Ukrajina zasáhla a zrušila krymskou ústavu a prezidentský status Měškova. V následujícím roce vyšla nová ústava, ve které byl Krym stanoven jako součást Ukrajiny. V roce 1997 došlo k dohodě mezi Ukrajinou a Ruskem ohledně města Sevastopol – bylo dohodnuto, že Rusové si budou moci pronajímat přístav a vojenské základny ve městě na dalších 20 let – tj. do roku 2017.²⁶

Napětí vyústilo na jaře roku 2014 v krymskou krizi. V období nepokojů na Ukrajině začalo Rusko z obavy, že by se Ukrajina mohla chtít v budoucnu připojit k Evropské Unii a k NATO, propagovat aktivizaci ruskojazyčného obyvatelstva na Krymu. Po převratu v Kyjevě začaly na východě země propukát nepokoje vůči nové ukrajinské vládě. Ta se totiž orientovala více na Západ. Během února 2014 se na Krymu začalo objevovat čím dál tím více vojáků s neoznačenými uniformami. Vzhledem k jejich vybavení se spekulovalo, že to byli vojáci vyslaní Ruskem, toto tvrzení však Rusko odmítalo. Tito vojáci zabrali na Krymu důležité objekty, jako např. letiště, přístavy či vládní budovy. Po anektování Krymu k Rusku prezident Vladimír Putin přiznal, že neoznačení vojáci byli členy ruské armády.

Rada ministrů autonomní republiky Krym rezignovala. Nově zvolená rada v čele se Sergejem Aksjonovem byla proruský orientovaná a téměř ihned prohlásila novou ukrajinskou vládu, která vyšla z převratu, za nelegitimní a oznámila záměr připojení Krymu k Ruské federaci. Nová Krymská vláda také ohlásila referendum o nezávislosti

---

²⁴ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 396 - 397

²⁵ tamtéž, str. 402

²⁶ tamtéž, str. 406

Autonomní republiky Krym. Referendum mělo původně proběhnout 25. května, nakonec bylo ale datum změněno na 30. března. 6. března, kdy už byl celý Krym obsazený ruskou armádou, krymský parlament odhlasoval žádost o připojení k Ruské federaci a posunul datum referenda na 16. března.

Výsledek referenda ukázal, že připojení k Ruské federaci si přeje 96,8% voličů. 2,5% voličů bylo pro zachování autonomního státu v rámci Ukrajiny a 0,7% hlasů bylo neplatných. V Sevastopolu proběhlo oddělené hlasování, pro připojení k Rusku se údajně vyslovilo 95,6% voličů.

Ukrajinci a Krymští Tataři žijící na Krymu však výsledky ihned bojkotovali s tvrzením, že tyto výsledky jsou smyšlené a volby jsou tedy neplatné, nicméně Krym na základě těchto výsledků vyhlásil 17. března 2014 samostatnost a požádal o přijetí do Ruské federace, čemuž ruská дума obratem vyhověla. Ruský prezident Vladimír Putin podepsal zákon o přičlenění Krymu včetně města Sevastopol k Ruské federaci 18. března 2014.

Ukrajinský parlament považuje referendum a připojení Krymu k Rusku za neplatné, jelikož jeho ústavní soud ho shledal protiústavním. Většina světa také nesouhlasí s připojením Krymu k Ruské federaci. Republiku Krym a Sevastopol jako součást Ruské federace dosud uznalo pouze 6 zemí: Afghánistán, Kuba, Nikaragua, Rusko, Sýrie a Venezuela. Republika Krym je momentálně sporným územím: jelikož připojení Krymu k Rusku neuznala většina států a rada OSN, Krym pořád fakticky patří Ukrajině. Ta ovšem od března 2014 tuto oblast už vůbec neovládá. Prakticky patří tedy Krym Rusku, které celou tuto oblast spravuje.²⁷

Po ohlédnutí na historii Krymu se nelze divit, že situace na něm je tak nestálá. V průběhu let se na tomto území vystřídala bezpočet národů, které měly různou kulturu a zvyky, a několikrát byl Krym dokonce rozdělen na několik různých území, kterým vládly různé národy. Nejdůležitějšími z nich byly pro jeho dnešní vývoj poloostrova Krymští Tataři, Rusové a Ukrajinci. Podle sčítání lidu v roce 2001 dnes obyvatelstvo na Krymu tvoří z 58,3% Rusové, z 24,3% Ukrajinci, z 12% Krymští Tataři a zbylých

---

²⁷ RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091., str. 417 – 424

5,4% zaujímají ostatní národy.²⁸ Nelze se tedy divit, že obyvatelstvo Krymu, které je převážně ruské a téměř po dvě století Rusku patřilo, mělo od samého začátku osamostatnění Ukrajiny tendence k opětovnému připojení k Ruské federaci. Ta se rozhodla pod záminkou pomoci utlačovanému ruskému obyvatelstvu na Krymu poloostrov anektovat, čímž vznikla situace, která trvá až dodnes. Krym zcela nepatří ani Ukrajině, ani Rusku, a jen čas ukáže, jestli svět někdy uzná Krym jako část Ruské federace, či zda bude navrácen zpět Ukrajině.

---

²⁸ *Всеукраїнський перепис населення 2001: Государственный комитет статистики Украины* [online]. Государственный комитет статистики Украины, 2004 [cit. 2017-10-31]. Dostupné z: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/rus/results/general/nationality/>

2. Metodologie analýzy

2.1 Úvod do metodologie analýzy

Mediální žánr je žánrem specifickým, a tudíž jsou na něj vztahovány specifické požadavky. Nejčastěji se tyto požadavky vydělují na požadavek objektivitu a vyváženosti obsahu. Média seznamují obyvatelstvo s veškerým děním, se kterým nemá přímý, osobní kontakt, a vzhledem k tomu, že média bývají jediným zdrojem, který lidem tyto informace předává, jsou kritéria objektivitu a vyváženosti důležité pro nezkreslené vnímání reality.

Požadavek objektivitu vyžaduje od médií, aby o určité události informovala z různých úhlů pohledu, zveřejňovala různé názory a poskytla náležitý prostor všem stranám, účinkujícím v dané události. Takto si čtenáři těchto médií budou moci svobodně vytvořit svůj vlastní názor. Požadavek objektivitu nabývá důležitosti v kritických momentech, kdy proti sobě stojí dvě či více stran s různými názory, a je tedy nutné poskytovat co nejvíce nezkreslených informací.

Objektivita se dále dělí na faktičnost a nestrannost. Faktičnost zkoumá, zda jsou informace, předávané médií, pravdivé. Zkoumání faktičnosti probíhá komparací s extramediálními daty, statistickými výzkumy, pozorováním v terénu apod. Proto tato složka objektivitu není vhodná ke zkoumání formou mediální analýzy. Tou však bude zkoumána druhá složka objektivitu, nestrannost, která se dále dělí na již výše zmíněnou vyváženost, tj. rovnoměrné předávání informací z různých informačních proudů a neutralitu, tj. snahu o zachování odstupu od situace a nestrannosti jednomu z aktérů situace.²⁹

Existují dva typy přístupu k mediální analýze – hermeneutická textová a obrazová analýza a kvantitativní obsahová analýza. Hermeneutická analýza odhaluje pod povrchem textu skryté hlubší významy. Charakteristický pro tuto metodu je důkladný rozbor jednotlivých obsahů. Takto lze analyzovat pouze malé množství textů, avšak z mnoha různých aspektů. Tato metoda se jeví silně subjektivní a nevhodnou pro analýzu většího množství textů. Na druhou stranu kvantitativní obsahová analýza vychází ze zkoumání textu z hlediska několika vybraných znaků a postupuje se podle

---

²⁹ SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2., přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004, 150 s. ISBN 80-246-0827-8. str. 74-75

předem daných pravidel. Výhodami této analýzy je možnost zpracování velkého množství textů a vysoký stupeň ověřitelnosti a objektivnosti³⁰ - kvantitativní obsahová analýza má totiž základy v systematičnosti, tj. všechny mediální obsahy se analyzují stejným způsobem – a v intersubjektivní ověřitelnosti, tj. při aplikování stejných postupů dosáhne kdokoli, kdo by tuto mediální analýzu zopakoval, stejných výsledků.³¹

Jelikož tato práce má za cíl porovnat velké množství článků zveřejněné širokým spektrem českého tisku, bude v ní použita kvantitativní obsahová analýza.

2.2 Vzorek článků vybraných pro analýzu

Analýze byly podrobeny články z vybraných novinových periodik. Vybrána byla ta periodika, které jsou v České republice nejčtenější, a tedy mohou mít vliv na velké množství českých občanů. Výběr probíhal pouze z celostátních deníků, jelikož ty mají více čtenářů než deníky regionální. Zkoumány byly články deníků Blesk (995 tisíc čtenářů), MF Dnes (609 tisíc čtenářů), Právo (278 tisíc čtenářů), Aha! (223 tisíc čtenářů), Lidové Noviny (208 tisíc čtenářů) a Hospodářské Noviny (150 tisíc čtenářů). Mezi nejčtenější celostátní deníky patří také deník Sport (289 tisíc čtenářů), avšak jeho články analýze podrobeny nebyly, jelikož, jak vyplývá z názvu deníku, se zabývá pouze sportovními událostmi, a tedy se jeho obsah neshoduje s cílem tohoto výzkumu. Velkou čtenářskou základnu má také bezplatný deník Metro (456 tisíc čtenářů), a proto byl do analýzy také zařazen.³²

Velké oblibě se v dnešní době těší internetové deníky, a proto budou podrobeny analýze také nejvlivnější online média. Zde patří server Novinky.cz, který měsíčně navštíví téměř čtyři milióny čtenářů, a je tedy nejčtenějším českým internetovým médiem. Dále budou analyzovány články serverů iDnes.cz (téměř dva milióny čtenářů

---

³⁰ SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2., přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004, 150 s. ISBN 80-246-0827-8. str. 29

³¹ tamtéž, str. 34

³² Čtenost: Deníky potvrdily své pozice, vede Blesk | MediaGuru. MediaGuru [online]. Copyright © 2018 [cit. 01. 02. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/02/ctenost-deniky-potvrdily-sve-pozice-vede-blesk/>

měsíčně), Aktuálně.cz (přes jeden milion čtenářů měsíčně) a Parlamentnilisty.cz (přes půl milionu čtenářů měsíčně).³³

K analýze bylo vybráno celkem 85 článků ze sedmi tištěných a čtyř online českých zpravodajských deníků. Výběr článků byl ohraničen dnem, kdy vyšly, a jejich tématem. Zkoumány budou pouze ty články, které vyšly v den krymského referenda, tj. 16. 3. 2014 a v den následující, tj. 17. 3. 2014. Vzhledem k tomu, že krymské referendum proběhlo v neděli, kdy žádné ze zde zkoumaných tištěných periodik nevychází, byly k analýze vybrány pouze články, které byly vydány 17. 3. 2014. Avšak internetové deníky zveřejňují články i v neděli, a tudíž u nich budou prozkoumány články zveřejněné v oba dva dny. Dále byly k analýze vybrány pouze ty články, jejichž hlavním tématem byla krymská krize, krymské referendum, či jiné informace o aktuálním dění na Krymu. Články, jejichž hlavní téma se týkalo jiné situace a o událostech na Krymu se zmiňovaly pouze několika slovy, nebyly brány v potaz. Výjimkou je článek vydaný deníkem Aha! 17. 3. 2014 z důvodu, že jmenovaný deník zveřejnil ve zkoumané době pouze tento jeden článek informující o krymském referendu. Článek v sobě shrnuje nejdůležitější události posledních dní, tj. zabývá se krymským referendem a slovenskými prezidentskými volbami. I když se tento článek zcela nezabývá pouze komentováním událostí na Krymu, byl zahrnut do analýzy, neboť po jeho vyřazení by nezbyl žádný další článek deníku Aha!, splňující kritéria analýzy.

2.3 Formulace výzkumných otázek

Výzkumné otázky byly vyhotoveny v souvislosti s cílem práce a otázkou, zda poskytují české média objektivní a vyvážené informace ohledně krymského referenda. Byly stanoveny tyto hlavní výzkumné otázky:

Otázka č. 1: Kolik prostoru udělila vybraná česká média informacím o krymské krizi a následném referendu?

Otázka č. 2: O jakých konkrétních tématech, týkajících se krymské krize, informovala vybraná média své čtenáře?

---

³³ Nejvlivnější online média: Nejvíce se čtou Novinky.cz, Idnes.cz a Aktualne.cz. Mediahub.cz - Zpravodajský a publicistický web pro média [online]. Copyright © 2018 [cit. 01. 02. 2018]. Dostupné z: <https://mediahub.cz/tema-tydne/557046-nejvlivnejsi-online-media-nejvice-se-ctou-novinky-cz-idnes-cz-a-aktualne-cz>

Otázka č. 3: Uvádějí média pravidelně zdroje nabytých informací, a pokud ano, z kolika rozličných zdrojů čerpají?

Otázka č. 4: Zveřejnila vybraná média ve svých člancích pozitivní či negativní hodnotící soudy, a pokud ano, tak který postoj převládal a jak často se vyskytoval?

Z těchto hlavních výzkumných otázek bylo dále v práci vycházeno při stanovování jednotlivých zkoumaných proměnných, vypracování kódovací knihy a výčtu možností, kterých mohly vybrané proměnné nabývat.

2.4 Časové ohraničení zkoumaných článků

U médií hraje důležitou roli aktuálnost a rychlost předávaných sdělení. Tištěné média se snaží předávat informace ihned následující den po dané události a internetové deníky dokonce informují své čtenáře o událostech pár minut poté, co proběhly, a proto bylo nejvíce článků, informujících o průběhu a výsledku krymského referenda, zveřejňováno v den, kdy dané referendum probíhalo, a den poté. Z tohoto důvodu byl výběr článků k analýze ohraničen na den, kdy probíhalo referendum, tj. 16. 3. 2014 a den následující, tj. 17. 3. 2014.

2.5 Definování jednotky analýzy

Jak už bylo výše řečeno, jednotkou této analýzy je novinový článek, a to z důvodu, že jednotlivé články jsou v textu opticky výrazně ohraničené, a lze tedy velice snadno definovat, kde jednotka začíná a kde končí. Tím se ulehčuje opakování použitého postupu a každý, kdo by se rozhodl tuto analýzu zopakovat, bude moci tuto jednotku snadno rozpoznat a určit.

2.6 Konstrukce kategorií obsahu, které budou analyzovány

Zde je stanoveno, podle jakých kritérií se budou jednotky analýzy zkoumat a zapisovat do kódovací knihy. V analýze byly zkoumány tyto kategorie obsahu:

- Počet článků, které vybrané média v daném období vydaly na téma krymské krize
  - Počet slov v daných člancích a průměrný počet slov na článek
  - Dílčí témata článků
  - Zdroj informace (zda je zdroj uveden či ne, rozmanitost zdrojů)

- Přítomnost hodnocení (existence hodnotících soudů, pejorativních či meliorativních vyjádření, hodnotících adjektiv, původce hodnocení)

2.7 Výstavba systému kvalifikace

K jednotlivým kategoriím obsahu byly přiřazeny hodnoty a číselné kódy, podle kterých byly informace tříděny, a kterých může zkoumaný text nabývat.

3. Analýza článků vybraných médií

3.1 Prostor vydělen krizi na Krymu českým tiskem

Tab. č. 1: Kolik prostoru vydělily jednotlivé české tištěné deníky informacím o dění na Krymu?

Druh média	Počet článků	Počet slov	Průměrný počet slov na článek
Aha!	1	71	71
Blesk	2	75	37,5
Hospodářské noviny	7	3785	536,8
Lidové noviny	7	4586	655,1
Metro	5	659	131,8
Mladá fronta DNES	8	3607	450,9
Právo	6	2134	355,6

Báze: 36 článků z vybraných médií

Tato tabulka zkoumá, kolik prostoru dostala krymská krize v jednotlivých médiích. Přidělený prostor byl zkoumán z hlediska počtu zveřejněných článků, které se týkaly situace na Krymu, celkového počtu slov těchto článků a průměrného počtu slov na jeden článek.

Při pohledu do tabulky je zřejmé, že ve sledované době nejméně článků o dění na Krymu zveřejnil deník Aha!, který vydal pouze jeden článek zabývající se tímto tématem. Hned za ním následuje deník Blesk s dvěma články. Dále můžeme pozorovat menší skok, po němž se nachází bezplatný deník Metro, který o krymské krizi napsal článků pět. Zbylé deníky tomuto tématu věnovaly z hlediska počtu článků poměrně stejný prostor – deník Právo vydal článků šest, Hospodářské noviny a Lidové noviny

napsaly shodně sedm článků. Nejvíce článků , tj. osm, zveřejnily noviny Mladá fronta DNES.

Avšak z hlediska celkového počtu slov a průměrného počtu slov na článek jsou výsledky poněkud jiné. Po seřazení jednotlivých deníků podle počtu slov zůstává na nejnižší pozici deník Aha!, následovaný deníkem Blesk, Metro a Právo, stejně, jako to bylo při seřazení deníků podle počtu článků. Avšak poté už následuje deník Mladá fronta DNES, který sice o situaci na Krymu napsal nejvíce článků, ale celkový počet slov a průměrný počet slov na článek už nejvyšší nemá. Dostaly se před něj Hospodářské noviny, a vůbec nejvíce slov a nejvyšší průměr mají Lidové noviny.

Z této tabulky lze usoudit, že nejmenší zájem o krymskou krizi projevíly deníky Aha! a Blesk. Noviny Mladá fronta DNES vydala na dané téma nejvíce článků, avšak jejich průměrný počet slov byl nižší. To může znamenat, že daný deník informoval o více dílčích tématech či poskytl čtenářům více různých názorů a úhlů pohledu, avšak věnoval každému z nich méně prostoru. Nejvíce slov věnovaly krymské krizi Lidové noviny, jejichž průměrný počet slov na článek vysoce převyšuje průměry ostatních deníků. Z toho lze usoudit, že právě Lidové noviny vymezily informacím o dění na Krymu nejvíce prostoru ze všech zkoumaných deníků.

Tab. č. 2: Kolik prostoru vydělily jednotlivé české internetové deníky informacím o dění na Krymu?

Druh média	Počet článků	Počet slov	Průměrný počet slov na článek
Aktuálně.cz	8	7890	986,3
iDnes.cz	10	7307	730,7
Novinky.cz	9	3142	349,1
ParlamentniListy.cz	22	8516	387,1

Báze: 49 článků z vybraných médií

Jelikož internetové zpravodajské deníky mají oproti tisku tu výhodu, že nejsou omezeny prostorem a mohou denně vydat neomezený počet libovolně dlouhých článků, nelze je srovnávat dohromady s tiskem. Proto jsou analyzovány zvláště v samostatné tabulce.

U internetových deníků můžeme vidět větší rozmanitost, než u tištěných novin. Z hlediska počtu článků lze říci, že tři nejčtenější internetové deníky jsou na tom zhruba stejně. Nejméně článků na téma krymská krize zveřejnil ve sledované době server Aktuálně.cz, a to celkem 8. Za ním následuje server Novinky.cz s 9 články a server iDnes.cz s 10 články. V počtu článků pak vede s obrovským náskokem server ParlamentniListy.cz, který na téma krymské krize zveřejnil 22 článků.

Na rozdíl od tištěných deníků, u kterých bylo jejich pořadí z hlediska počtu slov a průměrného počtu slov na článek téměř totožné, zde můžeme pozorovat značné rozdíly. Nejhuře v obou těchto aspektech dopadl deník Novinky.cz, který má nejmenší jak počet napsaných slov celkově, tak i nejmenší průměr počtu slov na článek. Je zde třeba poukázat i na fakt, že celkový počet slov serveru Novinky.cz je dvakrát menší, než počty slov ostatních sledovaných serverů. Zatímco všechny ostatní deníky napsali o dění na Krymu více než 7000 slov, deník Novinky.cz o tomto tématu napsal pouze o trochu více než 3000 slov.

Deník iDnes.cz se jak se svým celkovým počtem slov, tak s průměrným počtem slov pohybuje uprostřed tabulky. Zatímco jeho celkový počet slov je druhý nejnižší ze všech sledovaných deníků, jeho průměr slov na článek je druhým nejvyšším.

Zajímavé jsou však čísla u serverů Aktuálně.cz a ParlamentniListy.cz. Deník Aktuálně.cz zveřejnil na téma krymské krize nejméně článků, avšak jeho průměrný počet slov na článek je s velkým náskokem nejvyšší. Zato ParlamentniListy.cz z hlediska celkového počtu napsaných slov dopadly nejlépe, avšak jejich průměrný počet slov na článek je velice nízký. To může znamenat, že server Aktuálně.cz zveřejnil více informací v jednom článku a jeho zpravodajství je obecně celistvější. Server ParlamentniListy.cz zase může dávat větší prostor různým dílčím tématům krize, nebo může na situaci nahlížet z většího množství různých úhlů pohledů, avšak tyto informace jsou omezeny požadavkem na krátký článek, což může vyústit v neúplné předání informací či v nemožnosti mluvčího plně vyjádřit svůj názor.

3.2 Dílčí témata týkající se krymské krize v českých médiích

Tab. č. 3: O jaké dílčí témata se vybraná média nejvíce zajímala?

	Aha!	Aktuálně	Blesk	Hosp. noviny	iDnes	Lid. noviny	Metro	MF DNES	Novinky	P. Listy	Právo
Událost											
Na Krymu proběhlo referendum	1	7	1	3	10	7	3	5	8	17	1
Krym odsouhlasil připojení k Rusku	1	6	1	2	7	6	3	3	2	9	1
Okolnosti											
Uvedeno, kolik procent voličů volilo pro připojení	1	5	1	1	5	3	3	2	2	3	1
Uvedena voličská účast	0	3	0	1	1	3	0	0	1	0	1
Krymští Tataři nesouhlasí s referendem	0	3	0	1	4	0	0	2	1	2	1
Rusko je ve sporu s USA	0	2	0	3	8	0	0	2	5	9	1
Rusko je ve sporu s EU	0	3	0	2	8	3	0	2	5	12	2
Doněck a Charkov se také chtějí připojit k Rusku	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0
Ukrajina uzavřela s Ruskem dočasné příměří	1	2	2	1	1	0	2	0	2	0	1
Proběhl hackerský útok na webové stránky NATO	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Na Ukrajině probíhaly demonstrace	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0
V Rusku probíhaly demonstrace	0	3	0	0	1	2	0	0	4	0	2
V České Republice probíhaly demonstrace	0	1	0	0	0	0	2	3	0	0	1
Před událostí											
Ruská ekonomika stagnuje	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0
Na Krymu žije převážně ruskojazyčné obyvatelstvo	0	1	0	1	5	0	2	3	1	1	0
Historie											
Krym patřil do 50. let 20. stol. Rusku	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0
Nikita Chruščov daroval Krym Ukrajině	0	0	0	1	1	4	0	1	0	0	0

Prognózy											
Krymská krize bude mít ekonomický dopad na EU	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Na Rusko budou uvaleny sankce	0	3	0	2	5	3	0	1	5	8	3
Rusko bude chtít anektovat další území	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
Hodnocení											
Kritika připojení Krymu k Rusku	0	0	0	1	2	2	0	2	0	0	2
Krymské referendum není platné	0	7	0	3	7	3	2	4	6	11	2
Kritika ostatních médií	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0

Báze: 85 článků z vybraných médií

V této tabulce lze pozorovat, o které témata se jednotlivá vybraná média zajímala, a také, kolikrát se o daném tématu zmínila. Čísla v tabulkách ukazují, v kolika člancích dané médium psalo o vybraném tématu.

Vyskytla se tři témata, o kterých informovala své čtenáře všechna sledovaná témata. K těmto tématům patří informování o tom, že na Krymu proběhne nebo proběhlo referendum, sdělení, že výsledek referenda rozhodl o připojení Krymu k Rusku a uvedení, kolik procent voličů hlasovalo pro připojení k Ruské federaci.

Další nejhojněji předávanou informací bylo sdělení, že krymské referendum zbytek světa kromě Ruska považuje za neplatné. Informovala o tom všechna média kromě deníků Aha! a Blesk.

Hodně diskutovanými byly také informace o tom, že kvůli dění na Krymu je Rusko ve sporu s USA a Evropskou unií, které plánují uvalení sankcí, o dočasném příměří mezi Ukrajinou a Ruskem, o bojkotu referenda Krymskými Tatary a o skutečnosti, že na Krymu žije převážně ruské obyvatelstvo. Většina médií také uvedla voličskou účast a zprostředkovala obavy různých osob, že Rusku nebude stačit připojení Krymu a v budoucnu bude chtít anektovat další území. O těchto tématech informovala více než polovina sledovaných médií.

Naopak témata, o kterých informovalo několik, či pouze jedno médium, jsou nepokoje v ukrajinském Doněcku a Charkově, které, inspirované Krymem, také usilovaly o připojení k Ruské federaci a o demonstracích, které se děly jak na Ukrajině a v Rusku,

tak i v České republice. Pouze pět deníků také informovalo o tom, že krymské referendum je zbytkem světa hojně kritizováno.

Překvapivě málo deníků informovalo ve spojitosti s krizí o historii poloostrova. Čtyři deníky uvedly, že Krym v minulosti patřil Rusku a stejný počet deníků se také zmínil o tom, že Krym byl darován Ukrajině tehdejším prvním tajemníkem SSSR Nikitou Chruščovem. Nevelký počet deníků se také zaměřil na krymskou krizi z ekonomického hlediska. Nejvíce o této problematice informovaly Hospodářské noviny, které jako jediné varovaly před tím, že současné dění na Ukrajině by mohlo vést k ekonomickým problémům v Evropské unii a také ve dvou článcích poukázaly na fakt, že připojení Krymu k Ruské federaci bude pro danou zemi finančně náročné. O posledně uvedeném faktu se také v jednom článku zmínily deníky Aktualně.cz a MF Dnes.

Pouze dva deníky, jmenovitě servery Novinky.cz a ParlamentniListy.cz, informovaly ve spojitosti s krymskou krizí o hackerském útoku na webové stránky organizace NATO. Dle nich byl tento útok proveden lidmi, kteří nesouhlasili se současným děním na poloostrově a tímto činem protestovali proti nadcházejícímu referendu a připojení Krymu k Rusku.

Zajímavým faktem je, že internetový deník ParlamentniListy.cz jako jediný ze všech zkoumaných deníků vydával články, ve kterých byla kritizována ostatní zpravodajská média. Kritice byly podrobeny jak česká i celkově všechna západní média. Deník zveřejnil rozhovory s lidmi ruské národnosti a položil jim otázku, která zněla následovně: „Referují podle Vás česká média o situaci na Ukrajině objektivně, či je zpravodajství jednostranné?“ Někteří dotázaní odpověděli, že dle jejich názoru média o dané situaci referují dostatečně objektivně, avšak vyskytli se i tací, kteří byli toho názoru, že česká média o dané situaci informují jednostranně s cílem demonizovat Rusko a udělat z něho viníka celé situace. V dalších článcích sami autoři kritizovali ostatní média, například byla podrobena kritice Česká televize, protože dle deníku nahlížela na problém jednostranně a neposkytla názory nikoho, kdo by byl zastáncem druhé strany, tj. kdo by sympatizoval s Ruskem. Deník dále obvinil ze lži ta média, která informovala o tom, že referendum na Krymu probíhá pod přísnými podmínkami, tzv. „pod hlavními samopalů“ a odkazovala se na své zdroje, kterými byli čeští pozorovatelé na Krymu. Ti hlásili, že tam vše probíhá v klidu a přívětivé náladě. Deník také vydal český překlad článku z ruského bulvárního deníku Pravda, který velice ostře

kritizoval všechna západní média, když je nazval „mediálními prostitutkami“. U žádného z dalších zkoumaných deníků se tato kritika ostatních zpravodajských médií nevyskytla.

Tab č. 4: Kolik informací vybrané médium předalo svým čtenářům a jaký je jeho průměr informací na článek?

	Aha!	Aktuálně	Blesk	Hosp. noviny	iDnes	Lid. noviny	Metro	MF DNES	Novinky	P. Listy	Právo
Počet celkem předaných informací	4	15	4	18	17	14	7	15	14	13	13
Průměrný počet informací na článek	4	6	2	4	5,8	6	3,4	4,1	4,8	3,6	3,1

Báze: 85 článků z vybraných médií

Tato tabulka zjišťuje, kolik z informací, zkoumaných v tabulce č. 3, předala daná média svým čtenářům ve všech svých člancích, které byly podrobeny analýze. Pomocí toho lze zjistit, která média předávají čtenářům nejvíce a která nejméně informací. Z této tabulky můžeme také vyčíst, jaký je průměrný počet informací daného média na článek. Díky tomu zjistíme, kolik nových informací se čtenář vybraného média průměrně dozví z jednoho článku.

Z hlediska informovanosti si nejlépe vedou Hospodářské noviny. Z celkových 23 zkoumaných informací předaly tyto noviny svým čtenářům 18 informací. Hned za nimi se umístil server iDnes.cz, který předal informací 17. Za ním následují deníky MF DNES a Aktuálně.cz s 15 informacemi, Lidové noviny a Novinky.cz se 14 informacemi a ParlamentniListy.cz a Právo se 13 informacemi. Poté lze pozorovat menší propad, po kterém následuje bezplatný deník Metro se 7 předanými informacemi. Nejhůře v této tabulce dopadly deníky Aha! a Blesk, které oba předaly čtenářům pouze 4 informace.

Z těchto výsledků lze vyvodit, že pravidelní čtenáři Hospodářských novin a serveru iDnes.cz budou nejvíce informováni o událostech týkajících se krymské krize. Čtenáři deníků MF DNES, Lidových novin a Práva a internetových deníků Aktuálně.cz, Novinky.cz a ParlamentniListy.cz budou mít také poměrně dobrý přehled o daných událostech, zatímco čtenáři deníků Metro, Aha! a Blesk nebudou mít o situaci na Krymu téměř žádné informace.

Když ovšem prozkoumáme průměrný počet nových informací na jeden článek, získáme poměrně jiné výsledky. Nejvíce informací v jednom článku poskytly svým čtenářům deníky Aktualně.cz a Lidové Noviny, jejichž průměr činí 6 informací na jeden článek. Těsně za nimi následuje server iDnes.cz s průměrem 5,8 informací na článek. Dále se nacházejí s menším propadem server Novinky.cz s průměrem 4,8 a deník MF DNES s průměrem 4,1 informací na článek. Teprve poté následují Hospodářské noviny, které z hlediska celkového počtu informací byly na první příčce. Zde se o toto místo dělí s deníkem Aha!, jejich průměr je shodně 4 informace na článek. Na nejnižších místech vidíme deníky ParlamentniListy.cz s průměrem 3,6, Metro s 3,4 a Právo s 3,1 informacemi na článek. Nejhůře ze všech dopadl deník Blesk s pouhými 2 informacemi na článek.

Při srovnání těchto dvou aspektů dochází k zajímavým výsledkům, například právě u Hospodářských novin, které z hlediska počtu informací obsadilo první příčku, ale z průměrového hlediska se pohybuje zhruba uprostřed tabulky. Z toho lze usoudit, že Hospodářské noviny sice předávají svým čtenářům nejvíce informací, avšak informační hustota jednoho článku není příliš vysoká, a tak čtenář musí přečíst více článků, aby získal větší množství informací. Podobný propad lze také pozorovat u novin Právo, jejichž celkový počet informací se pohybuje zhruba uprostřed tabulky, avšak jejich průměr je jedním z nejnižších.

Opačný jev můžeme vidět u deníku Lidové noviny, jejichž celkový počet informací byl také zhruba uprostřed tabulky, avšak jeho informační hustota se řadí k těm nejvyšším. Z tohoto lze usoudit, že čtenář se z jednoho článku dozví velké množství informací. Na první pohled se může zdát, že stejný jev můžeme pozorovat i u deníku Aha!, avšak tyto výsledky mohou být poněkud zkreslené, vzhledem k tomu, že tento deník vydal ve zkoumané době pouze jeden článek vhodný k této analýze, a proto se jeho průměrný počet informací na článek nedá považovat za relevantní.

Všechna zbylá média vykazují podobné schéma, tj. ta média, jejichž celkový počet předaných informací byl poměrně vysoký, mají také vysoký průměr informací a naopak u médií s malým počtem celkově předaných informací lze pozorovat nízký průměr informací na článek.

3.3 Zdroje, použité českými médii

Tab. č. 5: Uvedla vybraná média při informování o krymském referendu své zdroje?

	Zdroj uveden		Zdroj neuveden		Zdroj částečně uveden	
Aha!	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Aktuálně	1	12,5 %	1	12,5 %	6	75%
Blesk	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Hosp. noviny	1	14,28 %	2	28,57 %	4	57,14 %
iDnes	1	10 %	2	20 %	7	70 %
Lid. noviny	0	0 %	1	14,28 %	6	85,71 %
Metro	0	0 %	2	40 %	3	60 %
MF DNES	3	37,5 %	2	25 %	3	37,5 %
Novinky	3	33,33 %	1	11,11 %	5	55,55 %
P. Listy	10	45,45 %	6	27,27 %	6	27,27 %
Právo	1	16,66 %	0	0 %	5	83,33 %

Báze: 85 článků z vybraných médií

Tato tabulka zkoumá, jak často jednotlivá média uvedou u svých tvrzení zdroj, odkud danou informaci čerpala. Tabulka nabízí tři možnosti: zdroj uveden, tzn. všechny informace, uvedené v článku byly opatřeny zdrojem; zdroj neuveden, což znamená, že ve zkoumaném článku se nevyskytl ani jeden odkaz na zdroj informace a všechny informace zůstaly nepodloženy; zdroj částečně uveden, tzn. případ, kdy některá informace ve zkoumaném článku je podložena zdrojem, avšak u další informace ve stejném článku zdroj uveden není.

Jak lze vypočítat z tabulky, u většiny médií je nejvíce procent zastoupeno v podkategorii „zdroj částečně uveden“. Výjimkou jsou deníky Aha! a Blesk, které ve svých článcích neuvedly žádný zdroj, a tudíž je u nich v tabulce zapsáno 100 % v podkategorii „zdroj neuveden“, server ParlamentniListy.cz, který ve 45,45 % uvedl zdroje všech tvrzení ve vydaném článku a deník MF DNES, který má stejný počet procent, a to 37,5 % jak v podkategorii „zdroj uveden“, tak v podkategorii „zdroj částečně uveden“.

Při bližším prozkoumání podkategorie „zdroj uveden“ zjistíme, že deníkem, který nejvíce uvádí veškeré své zdroje, jsou poněkud překvapivě ParlamentníListy.cz. Ty podpořily všechny jimi zveřejněné informace zdroji ve 45,45 % případů. Dále ze sledovaných deníků následují noviny MF DNES, které uvedly zdroje ke všem informacím ve svých článcích ve 37,5 % a server Novinky.cz s uvedenými zdroji ve 33,33 % případů.

Z tabulky lze taktéž vyzorovat deníky, u kterých se mezi zkoumanými články nevyskytl ani jeden, u něhož by byly veškeré informace opatřeny zdrojem. Jedná se o deníky Aha!, Blesk, Metro a Lidové noviny. To ovšem neznamená, že daná média ve svých článcích zdroje zcela neuvádí, je taktéž možné, že zdroje uvádí pouze částečně, tzn. u některých informací napsaných v článku zdroj uveden je, avšak u jiných informací uveden není. To blíže zjistíme prostřednictvím dalšího zkoumání tabulky.

V podkategorii „zdroj neuveden“ se nacházejí dva deníky, jmenovitě Aha! a Blesk, u kterých je uvedeno 100 %, což znamená, tyto dva deníky neuvedly ve svých článcích ani jeden zdroj, kterým by podpořily své tvrzení. Druhý nejvyšší počet procent má deník Metro, který zdroj neuvedl ve 40 % ze zkoumaných případů.

Naopak deníky s nejméně procenty v této podkategorii jsou Lidové noviny se 14,28 %, server Aktuálně.cz se 12,5 % a server Novinky.cz se 11,11 %. Znamená to, že u těchto deníků se vyskytlo pouze minimální množství článků, u kterých by nebyl uveden žádný zdroj. Nejlépe dopadly noviny Právo, jejichž procenta v této podkategorii činí 0 %, což znamená, že u všech jimi zveřejněných článků byl uveden minimálně jeden zdroj.

V kategorii „zdroj částečně uveden“ mají nejvíce procent deníky iDnes.cz (70 %), Aktuálně.cz (75 %), Právo (83,33 %) a Lidové noviny (85,71 %). Jelikož se jedná o procenta poměrně vysoká, je na místě tvrzení, že výše jmenované deníky ve většině svých článků neuvedou zdroje všech svých informací, avšak u většiny článků alespoň část svých informací podloží odpovídajícím zdrojem.

Naopak 0 %, stejně jako v kategorii „zdroj uveden“ mají i zde noviny Aha! a Blesk. Jak už bylo popsáno výše, tyto deníky ve svých článcích neuvedly ani jeden zdroj svých informací.

Po prozkoumání této tabulky lze tedy konstatovat, že z hlediska ověřitelnosti je na tom nejlépe překvapivě server ParlamentniListy.cz, který, ačkoliv je považován veřejností za kontroverzní a nedůvěryhodný, uvádí zdroje všech svých informací ve 45,45 % ze zkoumaných článků. Naopak nejhůře dopadly deníky Aha! a Blesk, které u svých článků neuvedly žádný zdroj, a proto si čtenář nemůže u informací, předanými těmito deníky, ověřit, zda jsou pravdivé, či ne. Ne moc dobře dopadl také deník Metro, který neuvedl žádné zdroje ve 40 % svých článků. Lze zde tedy pozorovat jistá paralela: deníky Aha!, Blesk a Metro dopadly nejhůře ve všech doposud zkoumaných kategoriích, tzn., věnovaly krymskému referendu málo prostoru, předaly svým čtenářům nejmenší počet dílčích informací o onom referendu a nyní jsme došli k závěru, že ve svých článcích buď zcela neuvedly zdroje, anebo zdroje uvedly zřídka.

U všech ostatních médií lze pozorovat výskyt více než 50% zastoupení v podkategorii „zdroj částečně uveden“ (s výjimkou MF DNES, která má stejný počet procent - 37,5 - jak v podkategorii „zdroj uveden“, tak v podkategorii „zdroj částečně uveden“). Z toho lze vyvodit, že většina zkoumaných médií v některých případech umožňuje svým čtenářům ověřit si jimi uvedená fakta u uvedeného zdroje, avšak nečiní tak u všech předávaných informací.

Tab. č. 6: Kolik různých zdrojů použila vybraná média při informování veřejnosti o krymském referendu?

	Aha!	Aktuálně	Blesk	Hosp. noviny	iDnes	Lid. noviny	Metro	MF DNES	Novinky	P. Listy	Právo
Počet použitých zdrojů	0	21	0	8	7	4	2	3	8	11	9

Báze: 85 článků z vybraných médií

Tato tabulka zkoumá, kolik různých zdrojů uvedla vybraná média ve svých článcích o referendu na Krymu. Je všeobecně známým faktem, že čím více zdrojů je v jakékoli práci použito, tím vyšší má práce hodnotu, jelikož dané zdroje mohou poskytnout autorovi více úhlů pohledu na danou situaci a autor může u jednoho zdroje narazit na informaci, která se v jiných zdrojích nevyskytuje. Proto i v tomto případě budou média, která použila více rozličných zdrojů hodnocena lépe než ta, která použila zdrojů méně.

Při pohledu do tabulky je na první pohled zřejmé, že z největšího množství různých zdrojů, a to z 21, čerpal server Aktuálně.cz. Tímto číslem velmi převyšuje všechna zbylá média. Server ParlamentniListy.cz, který se v této tabulce umístil na druhém místě, použil téměř o polovinu méně různých zdrojů, jmenovitě 11. Poměrně dobře také dopadl deník Právo, který své informace čerpal z 9 různých zdrojů, server Novinky.cz a Hospodářské noviny, které shodně použily 8 rozličných zdrojů a server iDnes.cz, který použil zdrojů 7.

Špatně v tomto sledování ovšem skončily Lidové noviny, které u svých článků uvedly 4 různé zdroje, deník MF DNES se 3 zdroji a deník Metro, který podpořil své informace pouhými dvěma zdroji. Nejhůře opět dopadly noviny Aha! a Blesk. Z této tabulky se může zdát, že tyto deníky žádné zdroje nepoužily, ovšem odněkud své informace čerpat musely, avšak autoři daných článků své zdroje neuvedli. Proto bylo v této tabulce uvedeno číslo 0.

Z hlediska rozmanitosti zdrojů tedy s velkým náskokem před ostatními deníky skončil server Aktuálně.cz. To znamená, že tento server měl největší možnost ověřit si informace, které zjistil z jednoho zdroje u zdroje druhého, mohl si o problematice referenda na Krymu zjistit velké množství různých informací (a při pohledu do tabulky č. 4, která se zabývá počtem předaných informací, zjistíme, že tento server měl opravdu nejvyšší průměr předaných informací na článek a jeho celkový počet předaných informací byl taktéž jeden z nejvyšších) a mohl se setkat s různými úhly pohledu na danou problematiku.

3.4 Hodnocení, vyskytující se ve vybraných člancích

Tab. č. 7: Vyskytla se ve zkoumaných člancích pozitivní či negativní hodnocení situace na Krymu, a pokud ano, kdo byl jejich autorem?

	Aha!	Aktuálně	Blesk	Hosp. noviny	iDnes	Lid. noviny	Metro	MF DNES	Novinky	P. Listy	Právo
Výskyt hodnocení											
Bez hodnocení	1	0	2	0	0	0	5	0	0	0	0
S hodnocením	0	32	0	12	29	19	0	15	10	19	8
Typ hodnocení											
Pozitivní k Rusku	0	4	0	2	4	8	0	3	2	3	0
Negativní k Rusku	0	24	0	7	20	7	0	9	8	5	6
Pozitivní k Západu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Negativní k Západu	0	0	0	1	4	1	0	2	0	9	1
Negativní k Ukrajině	0	3	0	2	1	3	0	1	0	2	1
Původce hodnocení											
Autor	0	1	0	3	10	3	0	7	0	2	0
Aktér	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Jiný zdroj	0	30	0	8	19	16	0	8	10	16	8

Báze: 85 článků z vybraných médií

V této tabulce lze pozorovat, zda zkoumaná média ve svých člancích uvedla nějaké hodnocení situace na Krymu. Tabulka udává, kolikrát se ve všech zkoumaných člancích vyskytlo (či nevyskytlo) hodnocení krymského referenda, jakého typu ono hodnocení bylo a kdo toto hodnocení pronesl. Noviny by měly být výhradně objektivní, a neměly by podsouvat svým čtenářům žádný názor. Daný čtenář by si v ideálním případě měl přečíst všechna dostupná fakta a na jejich základě si sám vytvořit názor na danou situaci. Tudíž autoři novinových článků by v nich neměli vyjadřovat své hodnocení. Tato tabulka mimo jiné zkoumá, zda autoři článků toto pravidlo dodržují.

Jinak je třeba nahlížet na hodnocení provedené ne autorem, ale aktérem (tj. účastníkem novinového rozhovoru) či jiným zdrojem (jinými zdroji v tomto případě byli většinou čeští a zahraniční politici, analytici, ukrajinští a ruští občané, obyvatelé Krymu aj.). Média pochopitelně informují své čtenáře o tom, jak svět nahlíží na danou situaci, a tudíž informují i o hodnoceních, které daní aktéři a další zdroje vyslovují. Za výskyt tohoto druhu hodnocení tedy nelze deníky kritizovat, avšak i přesto je zajímavé tyto hodnocení sledovat, jelikož i zde se vyskytuje možnost, že daná hodnocení ovlivní čtenáře deníku v jeho smýšlení o dané situaci. Například pokud se deník bude odkazovat pouze na zdroje s negativním hodnocením, je velice pravděpodobné, že čtenář nabude vůči dané situaci taktéž negativního mínění. V tomto rozboru tabulky se proto zaměříme i na tuto kategorii.

Jedinými deníky, které ve svých článcích neuvedly žádné hodnocení, jsou deníky Aha!, Blesk a Metro, tj. deníky, které se ve všech předchozích zkoumáních umístily na nejnižších příčkách. Ačkoliv je na jednu stranu třeba ocenit, že se tyto deníky zdržely jakéhokoliv hodnocení, na druhou stranu je nutno podotknout, že dané deníky taktéž neuvedly žádné hodnocení jiného zdroje ohledně krymského referenda, a tudíž nepředali svým čtenářům ani jeden názor okolního světa na tuto situaci. Je možné spekulovat, zda se tak nestalo proto, že dané deníky poskytly tomuto tématu ze všech zkoumaných deníků nejméně prostoru, jak vyšlo najevo z předchozího zkoumání, a proto jim na předání hodnocení nezbylo místo. Ve všech ostatních zkoumaných denících se hodnocení vyskytlo, nejméně jich poskytly noviny Právo, které uvedly celkem 8 různých hodnocení, a nejvíce se jich naopak objevilo na serveru Aktuálně.cz, a to 32.

Při zkoumání podkategorie „typ hodnocení“ je nejdůležitější vyváženost různých druhů hodnocení. Pokud noviny chtějí být co nejobjektivnější, měly by se soustředit na to, aby v nich byl vyvážený počet jak negativních, tak pozitivních hodnocení. Takto je čtenáři předloženo více úhlů pohledu na daný problém a on má možnost volby, na kterou stranu se přikloní. V této analýze se nejvíce zaměříme na poměr pozitivních hodnocení vůči Rusku k negativním hodnocením vůči Rusku, protože tyto hodnocení se vyskytly ve všech zkoumaných denících (kromě deníků Aha!, Blesk a Metro). Ostatní typy hodnocení byly uvedeny pouze v některých denících a vyskytovaly se zřídka.

Z hlediska vyváženosti hodnocení nejlépe dopadly Lidové Noviny. Jejich poměr činí 8 pozitivních hodnocení vůči Rusku ku 7 negativním hodnocením vůči Rusku.

Zajímavé také je, že tyto noviny jsou jediné, ve kterých byl počet pozitivních hodnocení k Rusku vyšší, než počet negativních. Kromě těchto hodnocení se v těchto novinách vyskytlo jedno negativní hodnocení vůči postupu Západu ke Krymské krizi a 3 negativní hodnocení vůči Ukrajině.

Poměrně dobře v tomto zkoumání dopadl i server ParlamentniListy.cz s poměrem 3 pozitivních ku 5 negativním hodnocení vůči Rusku. Překvapivým faktem ovšem je, že tento server zveřejnil 9 negativních hodnocení vůči Západu. Z toho lze vyvodit, že tento server se méně zabýval otázkou, zda je ruská podpora krymského referenda oprávněnou či ne, a více se zabýval kritikou Západu. Tato kritika se také velmi různila, počínaje kritikou, že sankce a tresty, které Západ uvalil na Rusko, jsou příliš malé, a konče tím, že Západ by vůbec neměl do dění na Krymu zasahovat.

O něco hůře, ale stále poměrně dobře dopadly Hospodářské noviny s poměrem 2 pozitivní hodnocení ku 7 negativním hodnocení vůči Rusku. Špatné výsledky se dají pozorovat u deníku MF DNES, který uvedl 3 pozitivní a 9 negativních hodnocení k Rusku, u serveru Novinky.cz, ve kterém se vyskytly 2 pozitivní a 8 negativních hodnocení k postupu Ruska a noviny Právo, které uvedly 6 negativních hodnocení vůči Rusku a neposkytlo ani jedno hodnocení pozitivní.

Nejhůře ze všech analyzovaných deníků v tomto směru dopadly servery iDnes.cz a Aktuálně.cz. U obou serverů lze pozorovat velký nepoměr mezi pozitivními a negativními hodnoceními vůči Rusku. Server iDnes.cz uvedl ve svých článcích pouze 4 hodnocení, které by schvalovaly postup Ruska, avšak hodnocení, které ruské činy kritizovaly, uvedl 20. Server Aktuálně.cz taktéž zveřejnil 4 pozitivní hodnocení vůči Rusku a negativních zveřejnil 24. Server Aktuálně.cz byl taktéž jediným ze zkoumaných deníků, který uvedl pozitivní hodnocení vůči Západu, tj. schvaloval postupy, které Západ zavedl vůči Rusku.

Po prostudování této kategorie lze tedy stanovit, že nejvíce vyváženými z hlediska hodnocení jsou v rámci krymského referenda Lidové noviny, server ParlamentniListy.cz a Hospodářské noviny. Naopak nejméně vyváženými jsou servery iDnes.cz a Aktuálně.cz, ve kterých výrazně převažovaly negativní hodnocení vůči postupu Ruska, a tedy jejich čtenáři jsou více negativně ovlivněni než čtenáři více vyvážených deníků.

Při zkoumání kategorie „Původce hodnocení“ je nejdůležitější, jak už bylo výše popsáno, zkoumání, zda hodnocení byla či nebyla vyřčena autorem článku. Z hlediska objektivitv deníku je žádoucí, aby se v jeho člancích vyskytovalo co nejméně hodnocení vyřčených autorem článku, či ideálně aby se tam žádné takové hodnocení nevyskytovalo.

Z tohoto hlediska dopadly nejlépe server Novinky.cz a deník Právo, které shodně ve svých člancích neuvedly ani jedno hodnocení, jehož původcem by byl autor článku. Původci všech hodnocení, které se v těchto denících nacházely, byly jiné zdroje. Dobře také dopadly server Aktuálně.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny a server ParlamentníListy.cz. Server Aktuálně.cz zveřejnil ve svých člancích pouze jedno hodnocení, vyřčeno autorem článku, server ParlamentníListy.cz takové hodnocení zveřejnil 2 a Lidové noviny s Hospodářskými novinami uvedly shodně 3 takové hodnocení.

Naopak nejhůře obstál deník MF DNES a server iDnes.cz. V deníku MF DNES se vyskytlo 7 hodnocení situace autorem článku a na serveru iDnes.cz se takových hodnocení vyskytlo dokonce 10.

Z tohoto zkoumání lze vyvodit, že nejvíce ctí zásadu objektivitv server Novinky.cz a deník Právo, v jejichž člancích ohledně krymského referenda se nevyskytlo ani jedno hodnocení, jehož původcem by byl autor článku. Naopak autoři deníků MF DNES a server iDnes.cz nedodržují pravidlo objektivitv a nezdráhají se projevit svůj názor na situaci.

Avšak při pohledu do tabulky je zřejmé, že u všech zkoumaných deníků byl původcem hodnocení převážně jiný zdroj či aktér a počet hodnocení, jejichž původcem byl autor článku, je v porovnání s nimi nevelký. Tudíž můžeme konstatovat, že i u deníků, které dopadly nejhůře ze všech zkoumaných, jsou výsledky uspokojivé.

Dále lze z tabulky zjistit, že většina hodnocení byla negativně mířená proti Rusku a také, že původcem většiny hodnocení byly jiné zdroje, jimiž byli převážně čeští i zahraniční význační politici. Z této analýzy lze tudíž vyvodit nejenom postoj zkoumaných médií vůči krymskému referendu, ale také postoj výše zmíněných osob, který se jeví ostře negativním.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo stanovit postoj nejčtenějších českých médií ke krymskému referendu a následnému připojení Krymu k Rusku. Pomocí analýzy a následné komparace článků vybraných médií jsem chtěla dosáhnout zjištění, zda tato média hodnotila danou situaci na Krymu pozitivně, neutrálně či negativně. Také jsem pomocí této práce chtěla zjistit, zda se od sebe jednotlivá média liší, a pokud ano, tak nakolik, a jaký dopad tyto odlišnosti mají na čtenáře daných médií. Pro úspěšnou realizaci těchto cílů byly v práci stanoveny čtyři hlavní výzkumné otázky, které v této části budou odpovězeny.

Otázka č. 1: Kolik prostoru udělila vybraná česká média informacím o krymské krizi a následném referendu?

Výsledky analýzy, která se zaměřila na to, kolik prostoru vydělila jednotlivá média krymské krizi, jsou různorodé a mezi zkoumanými médii lze pozorovat velký nepoměr, co se týče počtu a délky vydaných článků. Mezi tištěnými médii se počet článků různil od 1 článku až po 8 a z hlediska celkového počtu slov v daných článcích zkoumané hodnoty nabývaly od 71 do 4586 počtu slov. Nejlépe z hlediska počtu vydaných článků dopadl deník Mladá Fronta DNES a z hlediska celkového počtu slov Lidové noviny. Nejhůře v obou kategoriích dopadl deník Aha!, následovaný deníky Blesk a Metro.

U internetových deníků, které nejsou omezeny prostorem, nabývaly zkoumané jednotky vyšších hodnot. Počet vydaných článků se pohyboval od 8 do 22 článků a celkový počet slov činil od 3142 do 8516. Nejvíce článků vydal sever ParlamentniListy.cz, který se umístil na prvním místě také v kategorii celkového počtu slov. Nejméně článků vydal server Aktuálně.cz a nejméně slov věnoval krymské krizi server Novinky.cz

Otázka č. 2: O jakých konkrétních tématech, týkajících se krymské krize, informovala vybraná média své čtenáře?

Všechna média shodně informovala své čtenáře o třech tématech a to o tom, že na Krymu proběhne či proběhlo referendum, o výsledku onoho referenda a o tom, kolik procent voličů hlasovalo pro připojení poloostrova k Rusku.

K dalším dílčím tématům, o kterých informovala většina médií, patří fakt, že krymské referendum zbytek světa kromě Ruska považuje za neplatné, informace o tom, že kvůli dění na Krymu je Rusko ve sporu s USA a Evropskou unií, které plánují uvalení sankcí, o dočasném příměří mezi Ukrajinou a Ruskem, o bojkotu referenda Krymskými Tatary a o skutečnosti, že na Krymu žije převážně ruské obyvatelstvo. Většina médií také uvedla voličskou účast a zprostředkovala obavy různých osob, že Rusku nebude stačit připojení Krymu a v budoucnu bude chtít anektovat další území.

Naopak k tématům, o kterých média informovala zřídka, patří informace o nepokojích v ukrajinském Doněcku a Charkově, o demonstracích, které se děly jak na Ukrajině a v Rusku, tak i v České republice, o historii poloostrova, o ekonomickém dopadu krymské krize na Rusko a na Evropskou unii a o hackerském útoku na webové stránky NATO. Pouze nevelký počet deníků se také zmínil o tom, že krymské referendum je zbytkem světa hojně kritizováno. Server ParlamentniListy.cz jako jediný ze všech analyzovaných deníků kritizoval ostatní média a jejich způsob informování čtenářů o událostech na Krymu.

Nejvíce dílčích informací předaly svým čtenářům Hospodářské noviny a naopak nejméně informací předaly deníky Aha! a Blesk.

Otázka č. 3: Uvádějí média pravidelně zdroje nabytých informací, a pokud ano, z kolika rozličných zdrojů čerpají?

Drtivá většina zkoumaných médií (7 z 11) ve většině případů uvádí své zdroje pouze částečně, tzn., že uvedou zdroje pouze u několika informací v jednom článku a jiné informace už zdroji nepodloží. Výjimkou je server ParlamentniListy.cz, který ve většině zkoumaných případů podložil všechny své informace odpovídajícími zdroji, a proto v této kategorii dopadl ze všech deníků nejlépe. Naopak nejhůře dopadly deníky Aha! a Blesk, které nevedly ve svých článcích ani jeden zdroj.

Z hlediska rozmanitosti použitých zdrojů dopadl nejlépe s velkým náskokem před ostatními médii server Aktuálně.cz, který použil ve svých článcích 22 různých zdrojů. Nejhůře dopadly opět deníky Aha! a Blesk, které nevedly ve svých článcích ani jeden zdroj.

Otázka č. 4: Zveřejnila vybraná média ve svých článcích pozitivní či negativní hodnotící soudy, a pokud ano, tak který postoj převládal a jak často se vyskytoval?

Jedinými deníky, které ve svých článcích neuvedly ani jedno hodnocení, jsou Aha! a Blesk. V ostatních denících se hodnocení vyskytly, nejméně, tj. 8, jich uvedl deník Právo, a naopak nejvíce hodnocení – 32 – zveřejnil server Aktuálně.cz. Lidové noviny jsou jediné, které uvedly více pozitivních hodnotících soudů vůči Rusku (8) než negativních (7). U ostatních deníků pak už převažoval počet hodnocení v neprospěch Ruska nad těmi, které by ruské činy schvalovaly. Nejhůře v tomto ohledu dopadly servery iDnes.cz a Aktuálně.cz, které uvedly 20, resp. 24 negativních hodnocení vůči Rusku a pozitivních hodnocení pouze 4.

Po zodpovězení všech těchto otázek je zřejmé, že ze zkoumaných deníků nelze vybrat pouze jeden, který by předčil všechny ostatní ve všech zkoumaných kategoriích. V každé zkoumané kategorii dosáhli nejlepších výsledků různé deníky, a tudíž žádný ze zkoumaných deníků nemůže být označen za nejlepší ze všech a za nejvhodnější pro čtenáře. Naopak o denících Aha! a Blesk může být bezpečně řečeno, že pro předávání informací svým čtenářům nejsou velice vhodné, jelikož ve většině zkoumaných kategoriích se opakovaně umísťovaly na nejhorších příčkách.

Stejně tak nelze jednotně definovat postoj českých médií ke krymskému referendu. Prostřednictvím analýzy a následné komparaci výsledků bylo dosaženo rozličných výsledků. Některá média věnovala krymské krizi více pozornosti a jiná naopak nevěnovala skoro žádnou; jedna média nahlíží na danou situaci neutrálně, druhá se více přiklání k negativnímu hodnocení; z toho vyplývá, že každé ze zkoumaných médií zaujalo své jedinečné stanovisko a v českém tisku nepřevládá pouze jeden postoj.

Tato práce může čtenářům posloužit jako návod, jak postupovat při analýze v mediálním diskursu. Dále po přečtení této práce čtenář může dojít k zjištění, že nelze důvěřovat pouze jednomu deníku, ale ideálně by si měl všechny informace ověřovat z více zdrojů. Práce taky může sloužit jako základní materiál k dalšímu výzkumu, který z hlediska omezeného rozsahu práce nebylo možné provést zde, například k analýze dalších deníků, či k analýze jiných kategorií, např. kvalita textu (překlepy, gramatické a stylistické chyby), či o jakých osobách se ve článcích nejvíce psalo, a tak dále.

Резюме

Настоящая дипломная работа названа «Отношение чешской прессы к референдуму о статусе Крыма и к последующему присоединению Крыма к Российской Федерации» и посвящена анализу статей самых читаемых чешских газет и новостных сайтов. Цель данной работы – выявить, основываясь на результатах анализа, отношение выбранных СМИ к референдуму о статусе Крыма и к последующему присоединению Крыма к Российской Федерации, а также оценку ими данных событий (положительную, нейтральную либо отрицательную). После прочтения этой работы читатель в достаточной степени разберётся в истории Крыма и полностью постигнет проблематику, связанную с присоединением Крыма к Российской Федерации. Он также узнает, каково отношение чешской прессы к этой ситуации. Читатель будет способен сопоставить исследованные СМИ.

Работа состоит из введения, трёх глав, и заключения. Вторая глава состоит из семи параграфов, третья глава состоит из четырёх параграфов.

В первой главе кратко рассказывается история Крыма, которую нужно знать, чтобы понять причины, движущие РФ в вопросе присоединения Крыма. Описание истории начинается с первых известных племён, населявших Крым, далее даётся информация о возникновении и упадке империй и царств на территории полуострова. Упоминаются изменения, произошедшие в связи с Великим переселением народов, объясняются происхождение крымских татар и возникновение и исчезновение Золотой Орды, которое привело к основанию Крымского ханства. Описывается период гегемонии Османской империи, и объясняются причины и ход Русско-турецкой войны. Рассказывается о присоединении Крыма к Российской империи Екатериной Второй и о Крымской войне.

Что касается новейшего времени, в первой главе пишется о попытках Крыма обрести независимость в период распада Российской империи и Октябрьской революции и о включении Крыма в состав СССР. Описывается, как Никита Хрущёв подарил Крым Украинской Советской Социалистической Республике и как немедленно после распада СССР Крым хотел обрести

независимость от Украины. Дается ретроспектива событий, приведших к Крымскому кризису 2014 г.: во время волнений на Украине Крым резко критиковал новое украинское правительство и известил о намерении полуострова присоединиться к РФ. Также рассказывается об объявлении референдума и о том, как по результатам референдума Крым обратился к РФ с просьбой о вхождении в состав государства, которое состоялось несколько дней спустя.

Вторая глава, состоящая из семи параграфов, посвящена методологии анализа.

Первый параграф – введение в методологию анализа. В этой части определяются конкретные требования, применяемые к медиа-жанру. Эти требования – объективность и уравнищенность содержания текста. Далее здесь объясняется, почему эти два критерия важны для анализа медийного текста и как они далее делятся. В конце этого параграфа объяснены два разных подхода к медийному анализу – герменевтический анализ текста и фотоматериала и количественный контент-анализ. Здесь описывается их характеристика, объясняется, чем они отличаются друг от друга и каковы их преимущества и недостатки. Также здесь пояснено, почему для нашего анализа был выбран количественный контент-анализ.

Во втором параграфе описывается процесс отбора статей для анализа. Анализу подвергались только статьи, опубликованные в самых читаемых чешских газетах и новостных сайтах. Таким образом, было выбрано семь газет и четыре новостных сайта. Выбор статей далее был ограничен датой и темой публикации, которая должна была касаться Крымского референдума или Крымского кризиса вообще. Всего этим условиям соответствовало 85 статей.

В третьем параграфе были сформулированы основные вопросы исследования. Было определено четыре вопроса:

Вопрос 1: Сколько пространства дали выбранные чешские СМИ сообщениям о Крымском кризисе и последующему референдуму?

Вопрос 2: О каких конкретных темах, касающихся Крымского кризиса, сообщали выбранные СМИ своим читателям?

Вопрос 3: Регулярно ли СМИ сообщали о источниках своей информации и, если да, сколько разных источников они использовали?

Вопрос 4: Имеют ли выбранные СМИ в опубликованных статьях положительные или отрицательные оценочные суждения, и, если да, то какое отношение преобладает и как часто оно проявляется?

В четвёртом параграфе уточняется вышеупомянутое временное ограничение, которое было применено при выборе статей для анализа. Здесь поясняется, какими датами был ограничен выбор статей, и далее здесь изложено, почему именно эти даты важны для анализа.

В пятом параграфе определена единица анализа – статья. Кроме того, здесь объясняются причины, по которым единицей анализа была определена именно статья.

В шестом параграфе выработаны категории содержания, которые будут подвергнуты анализу и определены критерии, в соответствии с которыми единицы анализа будут рассмотрены. Рассматриваемыми категориями были:

- количество статей, которые выбранные СМИ опубликовали по вопросу о Крымском кризисе в данный период;
- количество слов в статьях и среднее количество слов на статью;
- конкретные темы статей;
- источник информации (указан источник или нет, разнообразие источников);
- наличие оценки (оценочных суждений, уничижительных или мелиоративных выражений, оценочных прилагательных, источник оценки).

В седьмом и последнем параграфе второй главы описано построение системы квалификации. Здесь сказано, что отдельным категориям содержания присвоены значения и числовые коды, которых исследованный текст может приобрести, и по которым информация была сортирована.

Третья глава – самая объёмная – посвящена собственно анализу. Она состоит из четырёх параграфов.

В первом параграфе анализируется пространство, которое дали анализируемые чешские СМИ сообщениям о Крымском кризисе и последующем референдуме. Здесь находятся две таблицы. В первой рассматривается количество статей, количество слов в статьях и среднее количество слов на статью, которые выбранные печатанные газеты опубликовали по вопросу о Крымском кризисе в данный период. Вторая таблица рассматривает те же самые категории для новостных сайтов. Под каждой таблицей приводится комментарий, в котором суммируется информация о том, какие СМИ выделили исследуемой теме больше, и какие, наоборот, меньше информационного пространства. Далее здесь говорится о том, какие выводы можно сделать из полученных результатов.

Второй параграф посвящён анализу конкретных тем. В этой части так же находятся две таблицы. В первой таблице рассматривается, о каких конкретных темах сообщали каждые из исследованных СМИ. Для рассмотрения были выбраны самые важные и часто повторяющиеся темы, касающиеся референдума, обстоятельств Крымского кризиса, событий предшествовавших кризису, истории, прогнозов и оценок. Во второй таблице рассматривается, сколько информации передали выбранные СМИ своим читателям вообще, и каково их среднее количество объективной информации на статью. Под каждой таблицей даётся комментарий к результатам, показанным в таблице. В нём суммируется, какие темы наиболее часто появлялись в анализируемых СМИ и, наоборот, каким темам посвящалось наименьшее количество статей. Здесь также написано, какие СМИ передали своим читателям наибольшее или наименьшее количество информации и у каких из этих СМИ самое высокое и самое низкое среднее количество информации на статью.

Третий параграф посвящен источникам информации, которые анализируемые СМИ использовали в своих статьях. Здесь находятся две таблицы. В первой таблице анализируется то, как часто исследуемые СМИ указывают источники своей информации. Здесь рассматривается, в каком количестве их статей был указан источник информации, в каком количестве статей источник информации был добавлен только частично, т. е. были добавлены источники только некоторой информации, и в каком количестве статей источник не был указан вообще. Во второй таблице анализируется, сколькими различными источниками эти СМИ использовались. Под каждой таблицей приводится

комментарий к результатам, показанным в таблице. Здесь суммируется, какие из СМИ давали наибольшее и наименьшее количество источников информации и какие из них всегда добавляли источники, по крайней мере, частично, что позволяло читателям проверить написанное в статье. Здесь также определено, какие СМИ пользовались самым большим количеством источников при публикации статей о Крымском кризисе, что позволяло автору статьи рассматривать эту ситуацию с разных точек зрения.

Последний, четвертый параграф, посвящён анализу оценочных суждений. Здесь приводится таблица, в которой наглядно показано, даются ли в анализируемых статьях оценочные суждения, и если да, какой вид этих суждений: положительные по отношению к России, отрицательные по отношению к России, положительные по отношению к Западу, отрицательные по отношению к Западу и отрицательные по отношению к Украине. Далее здесь рассматривается, кто являлся инициатором оценки: автор статьи, соавтор статьи или другой источник. Под таблицей даётся комментарий к результатам, показанным в таблице, в котором суммируется информация о том, в каких СМИ находилось наибольшее количество оценочных суждений и, наоборот, в каких находилось наименьшее их количество. Далее комментируется нейтральность СМИ. Здесь пишется о том, какие СМИ опубликовали примерно равное число как положительных, так отрицательных оценочных суждений, и какие, наоборот, проявили определённую позицию по отношению к Крымскому вопросу, публикуя только положительные или только отрицательные суждения. Далее здесь прокомментированы действия инициаторов оценочных суждений, главным образом авторов статей. В комментарии пишется о том, в каких СМИ авторы статей часто выражали свои оценки и мнения о ситуации и, наоборот, в каких СМИ авторы статей соблюдали принцип объективности.

В конце настоящей бакалаврской работы находится заключение, в котором даются ответы на главные вопросы исследования, заданные в третьем параграфе второй главы. Автор исследования приходит к выводу о том, что нельзя выбрать одну газету или новостной сайт, который был бы наилучшим для читателей, потому что в каждой проанализированной категории наилучший результат получали разные СМИ. В заключении также определено значение данной бакалаврской работы.

Bibliografie

1. PEČENKA, Marek a Bohuslav LITERA. *Dějiny Ruska v datech*. Praha: Dokořán, 2011, 446 s. ISBN 978-80-86569-14-7.
2. RYCHLÍK, Jan, Bohdan ZILYNSKYJ a Paul R. MAGOCSI. *Dějiny Ukrajiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015, 524 s. Dějiny států. ISBN 9788071064091.
3. SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2., přeprac. vyd.* Praha: Karolinum, 2004, 150 s. ISBN 80-246-0827-8.
4. ŠVANKMAJER, Milan, Václav VEBER, Zdeněk SLÁDEK, Vladislav MOULIS a Libor DVOŘÁK. *Dějiny Ruska. 5., rozš. vyd.* Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 594 s. Dějiny států. ISBN 9788071066132.
5. VYDRA, Zbyněk, Michal ŘOUTIL, Jitka KOMENDOVÁ, Kateřina HLOUŠKOVÁ a Michal TÉRA. *Dějiny Ruska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017, 499 s. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-324-2.

Elektronické publikace

1. КАРАМЗИН, Николай Михайлович. *История государства Российского: том 1-12* [online]. Москва: Наука, 1998 – 1998 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.kulichki.com/inkwell/text/special/history/karamzin/karahist.htm>

Internetové zdroje

1. Čtenost: Deníky potvrdily své pozice, vede Blesk | MediaGuru. MediaGuru [online]. Copyright © 2018 [cit. 01. 02. 2018]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/02/ctenost-deniky-potvrdily-sve-pozice-vede-blesk/>
2. Nejvlivnější online média: Nejvíce se čtou Novinky.cz, Idnes.cz a Aktualne.cz. Mediahub.cz - Zpravodajský a publicistický web pro média [online]. Copyright © 2018 [cit. 01. 02. 2018]. Dostupné z: <https://mediahub.cz/tema-tydne/557046-nejvlivnejsi-online-media-nejvice-se-ctou-novinky-cz-idnes-cz-a-aktualne-cz>
3. *Всеукраїнський перепис населення 2001: Государственный комитет статистики Украины* [online]. Государственный комитет статистики

Украины, 2004 [cit. 2017-10-31]. Dostupné z:
<http://2001.ukrcensus.gov.ua/rus/results/general/nationality/>

4. *Москва-Крым* [online]. 2005 [cit. 2017-10-31]. Dostupné z: <http://www.moskva-krym.com/historyeng.html>
1. Výtisky deníku Aha! ze 17. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>
2. Výtisky deníku Blesk ze 17. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>
3. Výtisky deníku Hospodářské noviny ze 17. 3. 2014. Dostupné z:
<https://www.anopress.cz>
4. Výtisky deníku Lidové noviny ze 17. 3. 2014. Dostupné z:
<https://www.anopress.cz>
5. Výtisky deníku Metro ze 17. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>
6. Výtisky deníku Mladá Fronta DNES ze 17. 3. 2014. Dostupné z:
<https://www.anopress.cz>
7. Výtisky deníku Právo ze 17. 3. 2014. Dostupné z: <https://www.anopress.cz>
8. Články publikované serverem Aktuálně.cz v období 16. 3. – 17. 3. 2014.
Dostupné z: <https://www.aktualne.cz>
9. Články publikované serverem iDnes.cz v období 16. 3. – 17. 3. 2014. Dostupné z:
<https://www.idnes.cz>
10. Články publikované serverem Novinky.cz v období 16. 3. – 17. 3. 2014.
Dostupné z: <https://www.novinky.cz>
11. Články publikované serverem ParlamentniListy.cz v období 16. 3. – 17. 3. 2014.
Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz>

Anotace

Jméno a příjmení autora: Anna Valchářová

Název katedry a fakulty: Katedra slavistiky, sekce rusistiky, Filozofická fakulta

Vedoucí diplomové práce: prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Název diplomové práce: Postoj českého tisku ke krymskému referendu a následné anexi Krymu Ruskou federací

Počet znaků: 65 994

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 5 (+ 1 elektronická publikace, 15 internetových zdrojů)

Klíčová slova: analýza, anexe, referendum, média, zpravodajské servery, český tisk, Krym, Krymská krize, Rusko

Charakteristika:

Tato bakalářská práce je zaměřená na mediální analýzu článků vydaných nejčtenějšími českými deníky a zpravodajskými weby, týkajících se krymského referenda či krymské krize celkově. Cílem práce je zjištění způsobu interpretace krymské krize českým tiskem a stanovení rozdílů mezi jednotlivými zkoumanými médii. Kromě výsledné analýzy tato práce přináší i stručný, ucelený přehled historie Krymu.

Annotation

Name and surname of the author: Anna Valchářová

Name of department and faculty: Department of Slavonic Studies, section of Russian studies, Philosophical faculty

Supervisor of thesis: prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Title of thesis: The stance of the Czech press on the Crimean status referendum and the following annexation of Crimea by the Russian Federation

Number of symbols: 65 994

Number of attachments: 0

Number of sources: 5 (+ 1 electronic publication, 15 internet sources)

Key words: analysis, annexation, referendum, the mass media, news websites, Czech press, Crimea, the Crimean crisis, Russia

Characteristics:

This bachelor thesis is dedicated to the media analysis of the articles published by the most widely read Czech newspapers and news websites concerning the Crimean referendum or the Crimean crisis in general. The aim of the thesis is to find out how the Crimean crisis is portrayed by the Czech press and to determine the differences between the studied media. Apart from the final analysis, the thesis also provides a brief, comprehensive overview of the history of Crimea.